

Edini slovenski dnevnik v Zjednjivih državah.
Velja za vse leto - \$3.00
Ima nad 7000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

The only Slovenian daily in the United States.
Issued every day except Sundays and Holidays.

NO. 241. — ŠTEV. 241.

NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 14, 1911. — SOBOTA, 14. VINOTOKA, 1911.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

VOLUME XIX. — LETNIK XIX.

Konvencija K. S. K. Jednote. Novi glavni odbor.

Pri volitvah v glavni odbor si je opozicionalna stranka priborila 16 mandatov. V rokah starih odbornikov so ostali širje mandati.

Nemanč propadel.

IZ GLAVNEGA ODBORA JE IZGINIL TUDI REV. JOHN KRANJC IN NA NJEGOVO MESTO JE PRIŠEL REV. JOS. TOMSICH.

Konvencija K. S. K. Jednote je končana in delegati se vračajo domov. Hud je bil boj ali pravica je zmagala. Moža, ki imata ves gospodarstvo na rovatu sta izginila iz glavnega odbora in zdaj upamo, da bo v Jednoti nastal mir. Mi smo obozljali oblastno postopanje predsednika g. Antona Nemanča in Rev. John Kraneja, ker smo bili prepričani, da je bilo njuno postopanje nepravilno in pristransko. Delegati so izpredvideli, kako velika nevarnost preti Jednoti, ako imata ta dva moža še dalje odločilno besedo v organizaciji in so ju odslovili. Drugi važni mandati so ostali še v starih rokah, kar kaže o velikem zaupanju delegatov do teh mož, ali pa spremnih meščarijih pred volitvami. Naša želja je, da bi novi odbor deloval v prospehi in v korist članov največje slovenske organizacije v Ameriki, širil med njimi bratoljubje in gojil slogo med slovenskimi organizacijami!

Člani novega glavnega odbora.

Predsednik Pavl Schmeller, Calumet, Mich. — I. podpredsednik Marko Ostronich, Allegheny, Pa. — II. podpredsednik Frank Boje, Pueblo, Colo. — Glavni tajnik Josip Zalar, Joliet, Ill. — Pomožni tajnik Josip Rems, Brooklyn, N. Y. — Zaupnik Martin Muhič, Forest City, Pa. — Nadzorniki: Anton Golobič, Joliet, Ill.; Avgust Poglajen, Chicago, Ill.; John Pravinetz, Pittsburgh, Pa.; Geo. Thomas, Pueblo, Colo.; John Povsha, Hibbing, Minn. — Porotniki: M. J. Kraker, Anchorage, Mont.; George Flajnik, Pittsburgh, Pa.; Peter Staudohar, Chisholm, Minn. — Pravni odbor: Frank Banieh, Chicago, Ill.; John Zulich, Cleveland, O.; Frank Petkovsek, Waukegan, Ill. — Duhovni vodja: Rev. Jos. Tomšič, Forest City, Ca. — Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. Grahek, Pittsburgh, Pa.

Maroško vprašanje razburja duhove.

Francozi se boje, da bodo morali svoj protektorat nad Marokom draga plačati.

POSLANIK LEISHMAN.

Brežična brzojavna zveza med Parizom in glavnim mestom Maroka, Fezom.

G. A. Leishman je danes prišel v prestolnico in je bil takoj po državnem kancelerju dr. pl. Bethmann-Holwegu sprejet. Cesar Viljem sprejme poslanika v ponedeljek ali tork.

Brežični brzojav.

Paris, 13. okt. Včeraj je bila otvorjena brežična brzojavna zveza med Parizom in glavnim mestom Maroka, Fezom. Prva brzojavna sta menjala sultan Mulai Hafid in njegov poslanik Sidi El Mokri v Parizu.

Slovenske vesti.

Odlkovana slovenska učenka.

Miss Mimi Drčar, ki obiskuje St. Joseph's School na 87. ulici v New Yorku, je najboljša učenka 7. razreda te šole in je bila za svojo pridost in lepo vedenje v soli odlikovana s srebrno kolajno. Pridna učenka je hči slovenskih staršev Mr. Ivana Drčarja in Mrs. Mary Drčar. Lepo veselje za tudi zahteva nekako kontrolo nad cerkvijo.

Fuzija strank v New Yorku.

V New Yorku so se združili republikanci, neodvisni demokrati in pristaši Independence League proti demokratom pod vodstvom Charlesa F. Murphya. Namen združenja je strelti moč imenovanega demokratskega bossa. V vrsti združenih strank upajo na sijajno zmago.

Shermanova kritika Tafta.

Podpredsednik Sherman je kritikal konzervativno politiko predsednika Tafta in Pinchota. Sherman je mnenja, da naj sedanja generacija izkorističa vse vire naravnih bogastev in naj prepresti prihodnji generaciji skrb za nadomestek.

Za dolge zimske večere

naročite se na

"GLAS NARODA"

edini slovenski dnevnik v "Združenih državah".

List velja za pol leta, torej ravno za zimo, \$1.50; naročite ga lahko tudi za 4 mesece, velja \$1, ali za 3 mesece samo 75 centov. Vsakdo najde v "Glasu Naroda", kaj zanimivega in mu bode sleherni dan krajsal dolge zimske večere.

Naročiti je pri upravnosti

"GLAS NARODA",
82 Cortlandt St., New York City.

BOJAKI, NAROCAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI ISAJČNEJSI DNEVNICKI.

Amerikanski poslanik Leishman v Berolini.

Berolin, 13. okt. V vsemenskih listih, ki nasprotujejo pripraviti protektorat nad Marokom Francijo, je nastal vihar, ker so izvedeli, da hoče Nemčija odstopiti Franciji kos Kameruna in francosko Kongo državo. Posebno ostro napadata vlado državni poslanec Edvard pl. Liebert in bivši kamerunski guverner pl. Liebert.

Pariski listi poročajo iz Saigon in Cochinchini, da sta dva Francoza iznajla postopek za izdelovanje žganja iz binan. Žganje ima zelo prijetenuh in je po ceni.

Žganje iz banan.

Pariski listi poročajo iz Saigon in Cochinchini, da sta dva Francoza iznajla postopek za izdelovanje žganja iz binan. Žganje ima zelo prijetenuh in je po ceni.

BLAZNIKOVA PRATIKA

za leto 1912

je dobiti iztis po 10c., 100 iztisov \$5.00, 50 iztisov \$2.75.

Upravnštvo "Glas Naroda",
82 Cortlandt St., New York City.

pa so inozemci na varnem.

CUBANSKO VOJNO BRODOVJE.

Photos by American Press Association.

Cuba si hoče ustvariti vojno brodovje. Prva križarka novega vojnega brodovja je "Cuba", ki je bila nedavno v Crampovih ladjedelnicah v Philadelphia krščena. Druga vojna ladja je topničarka "Patria". Vojni ladji sta krstili hčerki predsednika Gomeza: Miss Marina Gomez in Miss Narcissa Gomez.

Taft in katoliki. Cerkev in država.

Republikanci, neodvisni demokrati in pristaši Independence League so se v New Yorku združili proti demokratom pod vodstvom Murphya.

SHERMAN PROTI TAFTU.

Poveljnik vojaške akademije v West Pointu je proti vsprejemu inozemcev v akademiji.

V Portlandu, Oregon, je imel predsednik Taft pred Knights of Columbus znamenit govor. Med drugim je rekel, da je cerkev, ki ne dobiva podpore od države, kar je slučaj v Združenih državah, kjer lahko vsak veruje, kar hoče, v mnogo bolj ugoden položaju, kakor v državah, kjer vlada podpora cerkev in kjer vsed tega tudi zahteva nekako kontrolino nad cerkvijo.

Socialistična stranka v newyorkski državi bo do pri prihodnjih volitvah v raznih krajih postavili svoje kandidate.

MLADINSKI DELAVCI.

V newyorkski državi ne smejo otroci med 14. in 16. letom delati po 5. uri popoldne.

Socialistična stranka v newyorkski državi je v raznih manjših krajih postavila svoje kandidate in razvila živahnou agitacijo za svoj uket.

Finski socialisti so zahtevali na državnem konventu, da se morajo vsi resolucije prevesti na tuju jezico, da člani vedo, za kaj se gre.

Državni komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse krajevne organizacije, da uprizorijo energeno agitacijo pri novih volitvah.

Poveljnički komite je pozval vse k

Razporoka.

Spisal Pavel Bourget.

(Nadajevanje.)

"Vem, da ste čutili, kako sem bila jaz iskrena", odgovori Berthe. "Vem, ako ste vi zelo dobro. Zadnjih pet let sem se že po polno odvadila, da bi mene kredo presojal po mojih načelih. Sprijaznila sem se z misijo, da sem sama na svetu, sama po svojem duhu in sreču... Sedaj se je to prečej spremenovalo", nadajevala je z bolestnim smehljajem in še vedno se je tresa. "Lahko mi bo, da se temu privadim... Zelo sem bila nesrečna, ker sem hotelka živel izven vseh družabnih mej in ker sem videla, da so moji iskre ni nameni drugim le povod, da me prezirajo. S tem so mi delali strasno krivico, sedaj pa sem z obrestni vred za to poplačana."

"Ne..." odgovoril Lucien živahnoma. "Sedaj še niste, pa morate biti", in to besedo je povdariš podobno odločno, "vi morate biti poplačani! Kakor jaz mislim, isto morajo misliti drugi; kar jaz vem, treba, da vedo tudi drugi! Čuje, Berthe", in glas mu je bil prosek, "kar vas sedaj poprosim, zdelo se vam bo morebiti ednog po tem, kar sem vam ravnokar izjavil. Po mojih sedanjih nazorih o zakonu bi bilo logično, da vam rečem: Vi ste prosti, jaz sem prost; ali hočeš obnoviti svoje življenje z mojim? Ali hočeš, da si to obljubiva v ime svoje vesti, ter si ustanovita domačo ognjišče, kakor je midva razumeva? Tako bi vam moral reči in da bi tako bilo, to je moja najiskrenja želja, to so moje najlepše sanje. Toda to se nje; jaz želim se nekaj... kajti če bi tudi vi z menoj skupno živel in to za vedno, vendar bi s tem se ne bila očitno poravnana krivica, o kateri ste opravičeno tožili. Jaz bi vam ne bil dal onega očitnega dokaza svojega spôstovnega, katerega hočem, da ga vam dam. Ta dokaz vspremete od omene takrat, ko prideva z roko v roki z županovega urada, ko boste vi nosili moje ime in ko bo dem imel jaz pravico vas braniti. Rekel sem, da zakon, sklenjen po postavi, v bistvu nič ne izpremeni resničnega zakona, zakona veste, razven da mu da nekaj zagotovil, med drugim tudi tole: Ako se v sedanji družbi mož poroči z ženo, izjavil s tem pred vsem svetom, da jež zaupa in da ne dovoli, da bi drugi dvomili o njem. Berthe, te usluge mi ne vskratite, kaj ne da! Vi ste zadovoljni, da se poročim z vami pred postavo, da nosite moje ime in da ste moja žena... To sem vas hotel vprašati in zato sem vas prosil, da ste semkaj prisli. Vprašanje vam je znano, jaz pričakujem sedaj vašega odgovorja..."

Pošlušala ga je in sapa ji je zastajala. Pri zadnjih besedah opazi Lucien, da je vsa prebedela in da se skoraj zgredi, kakor oni večer. Hotel ji je pomagali, pa ona to prijazno odkloni.

"Vaša žena?" ponovi ona; "vprašate me, če hočem biti vaša žena?... Oh, kako radi me imate! Kako sem srečna ob tej misli, kak balzam je to za moje rane!... Vaša žena?... Ne, Lucien, jaz ne morem biti vaša žena, jaz se ne morem poročiti z vami. To ni mogoče..."

Naprej ni več govoril. Zopet se pojavi Mejan med njima. Berthe je takoj v pravem pomenu vspremela zadnje skrivenostne besede, katerih pomen je bil: "Jaz ne morem živeti z vami takoj, kakor je oni živel." Neprîčakovano jima je bila pred očmi zoperna preteklost — in to v tem trenotku —, neprîjetno je bilo obema, tako da sta prenehala z govorjenjem za nekaj časa, prav tako, kakor pri svojem prihodu. Luciena sobole besede, ki jih je nchote ravnokar spregovoril; Berthe je bila pa se bolj pobita, ko je videla, koliko trpi on zaradi nje. Ona, zlomljena, čuti, kako se taja v njej vsak odpor ob goreči pozivnosti njenega prijatelja. Oktroy nju pa je pihljal jutranji vetr, ptice so prepevale in solene je sijalo na les Arenes. Starinski ostanki rimske Luteceje so bili nekak slovenski okrasek temu izrednemu razgovoru dveh otrok dvajsetega stoletja, ki nista umela nemega nauka, ki so ga jima nudile te vidne razvaline podstega mesta: Novo mesto je zidano na starem. Tako morajo tudi nraji in običaji naših prednikov kot solidna in trpežna podlaga služiti naši minljivi usodi. Šir razporočene žene in študentka-anarhistinja sta si bila v načelih nasprotna. Toda kruto življenje, ki se igra s takimi zofizmi in k svojih večnih zakonov ne prikroja po naših glavah, prisiljeno je tudi ta dva revolucionarna duhova, da sta v kritičnem trenotku posegla v pomoč po tradiciji, ker sta se dogovarjala o zakonu, kakrsnega ne priznava na-

"Jaz nisem več tako nepristopna", odgovorila Berthe potroter ter zamaje z glavo. "Preveč sem že pretrpela v svojem življenju. Ne bom se več upiral. Vdala sem se. Pripravljena sem vkloniti se vsem družabnim zahtevam, ki niso nasprotné mojemu preprinjanju; in res je, da mu ne nasprotujejo le banalne ceremonije, katere predpisuje postava in ki jih imenujemo legalni zakon. Te ovire, da najm zakon ni. Toda to je ovira, da imam jaz dete..."

"Dva sva potem, ki je bova žubila", odgovoril Lucien. "Ve-

deti sem hotel, ako mam dovolj moči za to. Prav iz tega razloga sem šel včeraj v Moret, in sedaj venu, da sem dovolj močan za to. Dete vaše torej ni nobena ovira, pač pa je to celo razlog, da sprejmete mojo ponudbo. Treba je otroku varuh, voditelja", — in potem pristavi, tesoč se od razburjenosti pred lastnimi besedami — "očeta... Jaz mu hročem biti oče..."

"Ah", vzidne Berthe, zakrivi si obraz z rokama, "vi mi skušate prehudo! Vi mi ponujate srečo!... Pa to so le sanje..." Nato sklene tesoč se roke: "Ni zaradi mene, ni zaradi otroka, da ne morem z vami poročiti — marveč zaradi vas... Način, kateri ste v nastopili proti meni, ko ste zvedeli za mojo zgodovino, vam pač jasno kaže, kako sodi družbo o ženski, ki je mati izven zakona. S svojo ljubezijo, svojim čutom za pravico in s svojo visoko inteligenco ste vi sicer premagali ta vtisek, toda drugi za mene ne bodo tako prisstranski, ker nikdar še niso bili. Obsodili so me že moj strije M. Andre in vaš očem. In njegova obsodba zadeva bi tudi vas, ako bi mi dali svoje ime. Videli bi, da bi se kupeci na vns vse težave, ki zadevajo človeka, aka se je slab oženil... Pridejo britkosti, katere človek z mirnim srečem zanjuje in prezira, ker samo njega zadevajo. Toda ne more si odpustiti, ako z njimi druge porine v nesrečo. Da bi vas videla ponizanje, da zaradi sebe, to bi mi bilo pretežko..."

"In vi mi tako govorite!" vsklikne Lucien. "Vi, ki ste se mi kazali vedno tako drzni, tako neodvisni, tako ponosni! Kaj, če ljudje nastopijo proti nama, kaj, če naju imajo za solidarna? Dovolj si bova sama, podpirajoč drug drugač. Vsaj meni boste vi popolno dovolj. Ljudje da me boste poniževali? Mene? Jaz jih prezipiram... Kar imava, zdrživa in svet popolno neodvisna. Vi veste, da sem zadnji mesec vedno bolj na tem, da se lotim medicine; popolno se posvetim tem studijam, skupno bova izvrševala to vedo. Ponovim vam vaše lastne besede od zadnjih: Kdo nam more braniti negovali bolnike, ako hočeš me biti praktični zdravnik? In ce tega nočemo, dela je dovolj po laboratorijskih. Brez posebnih težav se preživi človek, ki ne želi ne bogastva, ne časti. Nikar torej tem ne dokazuje svojega omahovanja, Berthe, to bi me preveč žalilo!... Sicer pa", — on se zanimali za trenotek, kakor bi se branili spregovoriti besede, ki zadevajo njegovo najbolj občutljivo stran, divja bolest zabliskev v njegovih očeh in on spremeni svoj glas, — "sicer pa", ponovi Lucien, "ako mi to odrečete, potem je vaša volja, da se nikolj ne vidita! Da, poroča se ali pa ločiva, moja žena ali pa nič!... Ah, ali ne umejet, da vam je treba združiti svoje življenje z novim, ker je sicer za deva njenega nobenih spletkev, da bi me kedaj vaši sprežili, da so vso, ko vam je vendar znamo, kaj vaš očem misli o meni..."

"Moj očem!..." odgovori Lucien — in spomin na nedavni zoperni razgovor v Grand Compagniu mu je pretresel glas. "Ne, jaz mislim, da se sedaj moj očem ne bo upiral temu zakonu. Tako je vendar sam o vasi: ob taki prički prodre na dan marsikaj, kar človek skriva v dnu sreca celo svoje življenje. Potem, kar sva si tedaj povedala, si ne bova več nikdar, kar sva si bila. On mora želite, da si jas napravim svoje lastno ognjišče, proč od njega... Seveda, ako bi tudi se zanaprej vas tako sodil po zlobnih poročilih svojega ovdihu, tedaj si boste štel v svojo dolžnost vse storiti, da mi zabriši poročiti se z vami. Toda jaz ga dobro poznam. Ako zve, kar jaz vem in vse, kar jaz vem, te je budi to on tako sodil o vas, kakor jaz. Ljubosumen sem moril, da bil nanj, ko sem videl, kaj je on sreca moje matere, toda vskidam sem ga enil zaradi njegovega plemenitega značaja, ki mi zmožen nobenih spletkarjev. On pripada oni vrsti veleizobraženih mož, ki so, opazuje, kako se stara vera drobi v prah, želeli ustvariti naši demokracije moralo, ki je v soglasju z razumom. Pricenjali so pa s tako moralno prično, da je pravčino, ki ima svoje bistvo v tem, da ima vsakdo pravo ravnatvi se po svoji vesti. Nihče bolj ne sovraži in zanjuje družbenega ličemerstva, kakor moj očem. On priznava enakost med spoloma, ženske-advokate, ženske-ždravnik. Kolikoratov sem ga slišal govoriti, da smo mi, kar se družbe tiče, v popolnem barbarstvu, vse se razvija: rodinka, lastnina, dômovina, in višji krogki imajo dolžnost, pospeševati ta razvoj, ne pa ga zadrževati. Vse to sem vam omenil zato, da vidite, koliko svojko sladkost. Da jih skoro ni bodnega duha je v-njem. On so mogla prenesti."

V ZNANSTVENE NAMENE PRIREJENA EKSPLOZIJA V PREMOGOVNIKU.

Dne 30. in 31. oktobra bodo v Pittsburghu priredili eksplozijo v jami v znanstvene namene. — Predsednik Taft bo načrtovan. Prireditev ima namen pokazati nevarnosti eksplozije in delo rešilcev po eksploziji. Pri tej priloki se bodo vršila tudi predavanja in demonstracije, na kateri način je mogoče preprečiti eksplozijo.

celo proste zvezne. Lucien je bil vratil laž in ljudje so se mu o vas za civilni zakon — to misel je sprožil, ne da bi jo hotel sam razlagati — da bi bila njejam izven častna pred svetom. Berthe, dasi se sama tega ni zavedala — mu je bila zato zelo hvalažna; na vns se je sedaj zopet pokazalo, kakorsko je tudi v resnici bilo navadno francosko mestno dekle, katere naravo je vzgoja nasprotno vsem podevovanim navadom oslabila, a nikaruk ne uničila. — Ko pogleda svojega iskrnenega in požetovalnega prijatelja, da mu odgovori, tedaj se mu je že vdalja v svojem sreču. Imela pa je vendar še nekaj skrb. "Vi govorite tako, Lucien, kar da imate pred seboj le mene in dražbo; vi imate pa tudi svojo rodbino in jaz vas ne smem v njej edigrati! In kako si morete misliti, da bi me kedaj vaši sprežili, da so vso, ko vam je vendar znamo, kaj vaš očem misli o meni..."

"Vi govorite tako, Lucien, kar da imate pred seboj le mene in dražbo; vi imate pa tudi svojo rodbino in jaz vas ne smem v njej edigrati! In kako si morete misliti, da bi me kedaj vaši sprežili, da so vso, ko vam je vendar znamo, kaj vaš očem misli o meni..."

Pogleda ga v oči, iz katerih bire, kako iz sreca ji je vdan. On pa se ji približa ter jo poljubi v drugič, a ta poljub mu ni vzbudil zmaja prejšnjega (jubimea). Ali se je s tem za to dele in materje, da pričelo novo življenje, o katerem je govoril Lucien? Po tolikih letih dusevne trpljenja in zatajevanja gleda na pred seboj prihodnost, ki jo baje reši zadrg, v katere se je zapleta.

Kmalu nato odidla in parka, kjer sta si z meščinami v čistim obzorju potrdila svojo oblubo. Berthe ga je sprežila z iskrnino željo, da se mi posreči, kar namerava. Ko jo je zavil proti cesti du Luxembourg, tedaj se ona poslovila, prva rekla:

"Lucien, treba jaz, da se ločiva. V tem času moram jaz biti v bolnišnici, nizelju po tolikih viharjih in našla sem za se vsej v rednem, skromnem delu. Brez reda bi se ne mogla izdržati. Bodete videli, Lucien, jaz bom zelo dolegašna žena — pa se zelo srečuj... 'dostavi' ranj zasedaj nenačadno pričnim smučiljanjem."

"Jaz pa mornam hiteti", odgovori Lucien, "da govorim s svojim očem. Vehudo mi je, da vas mati in e se vedno preživa.

"Vsak treštek, ki se zakasnja, zdi mi greh naspravu vam."

"Če vam bodo le verjeli!..." Ni si mogla ubraniti, da ne bi dostavila bozljivo teh besed.

"Staris mi bodo verjeli", zagotovi jaz, s prepričanjem požetovalnega ljubimca, ki čuti v sebi moč, da bo zmagal nad vsemi dvonji.

"Tako je potreben pridržati, da smo mi, kar se družbe tiče, v popolnem barbarstvu, vse se razvija: rodinka, lastnina, dômovina, in višji krogki imajo dolžnost, pospeševati ta razvoj, ne pa ga zadrževati. Vse to sem vam omenil zato, da vidite, koliko svojko sladkost. Da jih skoro ni bodnega duha je v-njem. On so mogla prenesti."

"Nato se poslovila Lucien izredno niz s propriostimi besedami, ki sa je njeni dluži napomile s taim zato, da vidite, koliko svojko sladkost. Da jih skoro ni bodnega duha je v-njem. On so mogla prenesti."

Avstr. Slovensko

Ustanovljeno

Bol. Pod. Društvo.

16. januvarja 1892.

Sedež: Frontenac, Kans.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MARTIN OBERŽAN, Box 72, Mineral, Kans.
Podpreds: FRANK AUGUSTIN, Box 360, W. Mineral, Kans.
Tajnik: JOHN ČERNE, Box 4, Breezy Hill, Mulberry, Kans.
Blagajnik: FRANK STARČU, Box 489, Frontenac, Kans.
Zapisnikar: LOUIS BREZNICKAR, L. Box 38 Frontenac, Kans.

NADZORNIKI:

PONGRAC JURŠE, Box 357, W. Mineral, Kans.
FRANK PRELOGAR, Box 420, W. Mineral, Kans.
MARTIN KOČMAN, Box 482, Frontenac, Kans.

POROTNI ODBOR:

JOSIP SVATO, Woodward, Iowa.
JAKOB MLAKAR, Box 320, W. Mineral, Kans.
JULIJ BOGNAR, Box 6, Breezy Hill, Mulberry, Kans.

S E J A
GLAVNIH URADNIKOV
A. S. B. P. Društva.

— o —

Sejo otvoril predsednik John Bedene, st.

Uradniki so naryzoči:

John Bedene, bivši predsednik, Martin Oberžan, novoizvoljeni predsednik, — Frank Augustin, novoizvoljeni podpredsednik, — John Černe, novoizvoljeni tajnik, — Louis Breznickar, novoizvoljeni zapisnikar. — Frank Starčič, novoizvoljeni blagajnik. — Pongrac Juršič, zopet izvoljeni predsednik nadzornega odbora, — Martin Kočman in Frank Prelogar, nadzornika, — Jacob Mlakar in Julius Bognar, porotna odbornika.

Na predlog, kateri je bil podprt, je bilo sklenjeno da se stavita Pongrac Juršič in Frank Augustin pravila v slovenskem in nemškem jeziku.

Potem so se sprejela poročila, katera so bila vsa v dobrem redu in zadostljiva.

Na predlog, kateri je bil podprt, je bilo sklenjeno, da glavni tajniki uredi tiskovine in jih pri prihodnosti seji predloži za sprejem ali popravo.

Na predlog, kateri je bil podprt, je bilo sklenjeno, da se doberi tiskovini na snurt, lepo izpovedano in obhajajo, nato pa sežgo ali obesijo. Prvi mučenik žurnalistike je bil Nikolaj Franco, ki je ostro kritikal upravo ter zbadal v satirah papeža, kardinala, prelate. Papež Pij V. ga je postavil leta 1570, pred inkvizicijo, ki ga je obsođila na snurt. Strahovito so ga mučili, potem pa obesili!

.

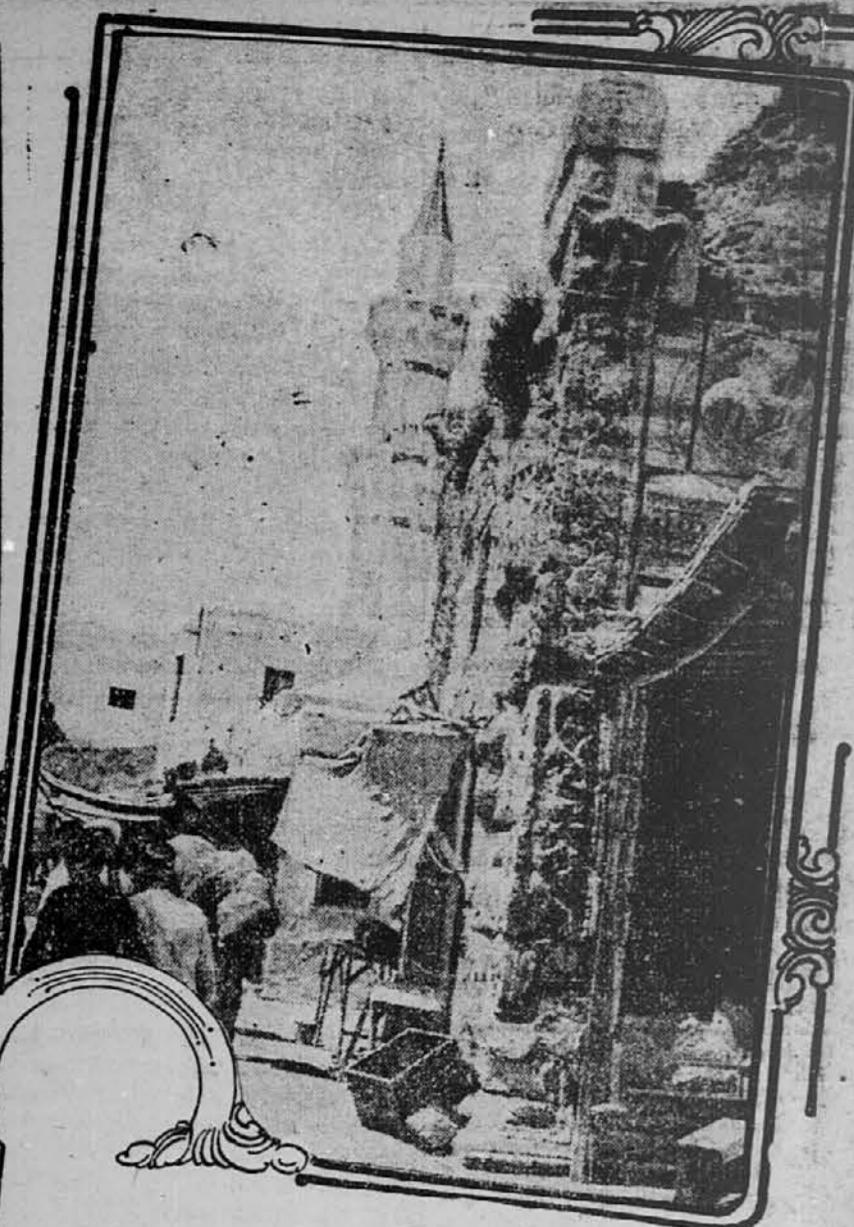
Tako je bilo bogoljubno delo o količini papeža v tistih letih.

Načnili so sprejela poročila, katera so bila vsa v dobrém redu in zadostljiva.

Predlog, podprt, da se bratoma, ki sta prepisala zapisnik konvencije, plača vožnja in čas.

Sejo zaključil Martin Oberžan, glavni predsednik s zahvalo mestnemu županu za nagovor pri otvorjenju konvencije.

Zahvaljujoč se tudi

Tripolitanija.

TRGOVINA V TRIPOLITANIJI. — PODNEBJE IN PRIDELKI.

— ZGODOVINA DEŽELE. — DOGOVOR MED FRAN-

CIO IN ITALIJO. — ITALIJANSKI GOSPO.

DARSKI INTERESI V TRIPOLITANI.

J. — RAZPAD OSMANSKE

DRŽAVE.

Tripolis, za katero deželo se znamo sedaj ves svet, leži ob Sredozemskem morju v Afriki med Tunisom in Egiptom; ima 80.000 prebivalcev na 1.033.000 štirjaških kilometrov. Po mestih bivajo Mavri, mnogo Židov, nekaj Evropejev, na deželi so arabski Beduinci, Berberji, Zamoreci.. Nižji deli dežele ob bregu imajo na vzhodu dosti vode, kjer so tudi slana močvirja. V notranjosti se nahajajo Črne gore, 900 m višine, vegetacija je ugodna. Srednja temperatura ob bregovih 20 — 22 stopinj Celzija. Ob morju je malo dežja. V notranjih delih dežele včasih celo leto ne dežuje. Dežela rodi pšenico, žafraan, datelje, razno južno sadje, živinoreja je precej razvita. Izdelujejo židanino, volneno blago, usnje itd. Razvita je trgovina s Sudanom (nojeva pesma, gumi, aloe itd.)

V starem veku je bila Tripolitanija vzhodni del kartagiškega ozemlja. Ime ima od sicilijanskih Grkov in pomeni: tri mesta. Ta so bila: Oea, Sabrata in Leptis. Rimljani, Vandali, Arabci so se tepli tekmo stoljetij za to deželo.

Evropa stoji pred novimi dalekosežnimi konflikti. Tripolitansko vprašanje, ki je sedaj zopet stopilo v ospredje je staro; aktualno pa je postal v trenutku, ko se je razvil maročanski spor in je Italija sprevredila, da nežirano si evropske velelasti delijo posebno ob Sredozemskem morju. Italijani so se spomnili, da je tudi za njih priložnost ugodna, da uresničijo svoje ekspanzivne težnje.

Tripolitanija je historična dežela, je domovina cerkvenega učenika Avguština, do 6. stoletja je bila prepojena z rimske kulturo, ki

katerih vladarji imajo dedno pravico do leta 1835. Se le od tedaj je Tripolitanija zopet turški vilajet, v svoji upravi nominalno popolnoma podrejen visoki porti v Carigradu; vseled nasprotja, ki vladala med avtohtonomi Arabci in maloštevilnimi priseljenimi Turki pa je Tripolitanija podobna svojemu preteklu in da se v njem udejstvuje narodni kapital. Evropske veliese so ji tozadovno podale vzorne

mistrov roka tako daleč niti ne sega. Od najjužnejše točke Italije je le sedem ur na tripolitansko obalo. Že dolgo je torej Italija videla tam delo svoje bodočnosti, ozemlje, ki bi bilo najprikladnejše, da sprejme eventualno populacijski preplet in da se v njem udejstvuje narodni kapital. Evropske veliese so ji tozadovno podale vzorne

vzglede: Anglija se je polstila Egipta 1882, Francuzi so se 1884. izognedili v Tunisu, oba naroda sta v tem letu "tunificirala" te teritorije, to je zagospodovala v njih izključno in neomejeno, akoravno teoretično še obstajajo deloma stare državnopravne obilke. Sredi med Egiptom in Tunisom je obležala Tripolitanija, dobrodela kot nova torišče angleške in francoske ekspanzije, kateri je zapadala ena oaza za drugo. Mlada Italija, zedinjena v slavnih dobrih risorgimenta je naravno morala predvsem povečati vso pažnjo svojemu notranjemu razvoju. V konkertu velasil, katerim je pripadal v zadevah Sredozemskih dežel odločajoči glas, ni igrala nobene vloge in Turčija se je navadila jo smatrati v vseh vprašanjih kot quantite negligeable. Toda ekspanzivna moč ljudske sile in narodnega kapitala je naraščala in v začetku 20. stoletja pričenjajo prvi sistematični poskusi pridobiti v Tripolitaniji, kot najboljši za

kolonizacijo veleugodni deželi, trdnogospodarsko pozicijo. Zlasti Banca Romana je začela operirati z velikimi svtami, pokupila je mnogo zemljišč, v raznih pomorskih mestih so se utaborila trgovska podjetja, italijanski kapital se je začel "deleževati" velikanski gospodarskih akcij (gradnja železnic) in poskušalo se je napeljati izseljeniški tok v te, domovini takoj blizu se nahajajoče pokrajine. Toda Turčija je postavila politično načelo: quod licet Jovi (Francozu in Angležu) non licet bovi (Italijanu) in je sistematično nasprotovala italijanskim težnjam, tako da tozadovne italijanske pritožbe niso bile nepravice.

Turčija je onemogočila vsako gospodarsko napredovanje Italijanov in posrečilo se je to tako dobro, da se še danes nahaja v Tripolitaniji komaj nekaj nad 30 tisoč italijanskih podanikov, med tem, ko jih sosedni Tunis, ki je v francoski oblasti, kjer torej raz-

mere za Italijane tudi ne morejo biti preugodne, šteje nad 200.000.

Baš vsled tega zapostavljanja pa je tripolitanska zadava postala v Italiji tako popularna, razvila se je v politicum prve vrste, katerega rešitev v smislu popolne gospodarske enakopravnosti se smatra že več let kot življensko vprašanje. Trebalo je le ugodne prilike, da se isto spravi v akuten štadij. Leta 1904. se je kot nekak dodatek la francosko - angleški alijane sklenila med Francuzi in italijansko vlado pogodba, v kateri garantira Italija Franciji, da se ne bude vmesavala v nje maročansko politiko, narobe pa prepusti Francije Italiji v Tripolitaniji svobodne roke.

Mladoturški režim Turčije ni mogel reformirati, "bolnega moža" ni znal ozdraviti in kot novo idejo v svojo politiko je le vpeljal trtmoglavost in pokril podrtje nekdanje turške veleniles s pomožnim plaščem velikogospodarskega in velesilnega blišča. Radi tega odklanja vse italijanske zahteve — seveda tudi v psihološko umetnem razpoloženju, ki ga roditi spoznanje, da ukloniti se italijanskim zahtevam se pravi toliko, kakor z lastno rcko pritisniti pečat na dokument, ki vsebuje poslednjo fazo v razpadu osmanske države.

Tako postajajo razumljive beseide pariškega poslanika, s katerim zavraže italijansko ponudbo, da naj Turčija za denar pruda faktično gospodstvo v Tripolitaniji ter se zadovolji z državnopravno fikeijo, da ostane dežela tudi v bodoči turški vilajeti: "Mi ne prodamo niti košček zemlje, morate nam jaz s silo iztrgati."

Italija se pripravlja na ohe eventualiteti. Tudi v najmerodnejših krogih pa se skoraj ne dvomi več, da Italija Tripolitanijo enostavno anektira.

To bo historičen dogodek ne le za obe neposredno udeleženi držav, temveč za celo Evropo. Politične posledice italijanskih vojaških ekspedicij v Tripolitanijo se tičejo zlasti avstrijske države z ostrom na trozvezdje in z ozirom na dogodek, ki jih je pričakovati na Balkanu.

Naše slike kažejo: Prva zgornja v levem kotu cesto skozi nasade oaze v puščavi. Druga cesto v Tripolisu. Tretja slavolok iz rimske dobe. V sredi oazo Tudjara v Tripolitaniji. Spodaj prizor z ulice.

Srenjski Janez.

(Slika. Spisala Zorana.)

Minulo je že nekaj let, odkar je bil zadnjie v naši vasi. Otroci so imeli z njim največje veselje. Če je šel skozi vas, so ga spremiljali z velikim upitjem in neprestanim nadlegovanjem, naj vendar zauka ali zapoje tisto lepo pesem o zvezdah. Navadno se berač Janez ni zmenil, da otroško molodenovanje je bil pač ravno dobre volje, je stopil na sredo ceste, nagnil rdeči, nekoliko zabuhli obraz nazaj, da mu je širokokrajinat klobuk s poljskim everticem padel na tla in zaukal prav tako, kakor živila želesni konj. Otroci so bili zadovoljni, a on je brezbrzno nadaljeval svojo pot. Hodil je vedno bosonog. Obliko se je pozorno, da ni bila njemu umerjena, vrhutega je evertel tako bujno, kakor jablana v lepem maju.

Bil je velik siromak, srenjski Janez. Nazivali so ga tako, dasi ravni ni v pravem pomenu besed zaslužil tega imena, ker je le redkom prespal noč pod gorko streho; včasih je počival v kakem

hlevu, največkrat pa je zasnival pod milim nebom. Nikdar ni proslil miloščine, ne prenočišča, in človek bi si bil skoraj misil, da ga pregača prokletstvo, kot Ahasverja, večnega popotnika. Hvala Bogu, da so se naše dobre gorenjske gospodinje našle, ki so mu prijazno rekle: "Prisedi, Janez, k mizi, pa je, ker si potrebni!" Zadovoljen, a nekoliko otožen smehljaj mu je pri takih beden zaigral na ustnih; oddožil klobuk ter slastno zajemal iz sklede. Ko se mu je zdelo dosti, se je zamolklo, a vendar vlijudo zavhal ter odšel. Pred hišo pa je zapel za slovo:

Je luna svetila,
so zvezde migljale,
in jasna je noč....

A zdaj je na veke utihnil srenjski Janez — zmrzl je v hudi zimski noči, kakor mi je one počitnice pravila stara ženica, ko je govorica nanesla nanj. Bog mudaj nebesa, saj tukaj ni nič dobrega vči.

Nesrečen je bil srenjski Janez. Sin sem ga pozala, a stari Poglajen je pripovedoval ob dolgih zimskih večerih zbranim vašč-

nom dolgo povest o Janezovih mladih letih, ko mu je še sijala prijazna zvezda sreče.

Pavil je takole:

Sredi prijazne gorske vasi je stala pred nekaj leti prostorna, lepa hiša Kajžarjevega Martina, najtrdnejšega kmetja v vasi, očetu našega Janeza. Janez je bil edini sin, ljubljene staršev in vsečan. Brezskrbno so tekla detinska leta; nobena nezgoda še ni ranila mladega srca. V soli je prekosil vse svoje součence. Po dovršeni ljudščini šoli ga je postal očet v mestu v solo, toda čez nekaj mesecov mu je umrla mati in zaradi te je moral zapustiti mesto ter pohititi domov, kjer ga je nestrpno čakal oče in kjer je ležala njegova mrtva mati.

Zalost je legla na mlado dušo. Žalosten je počal okrog, molčeč in čeneren. Oče pa je hotel utopiti svojo žalost v vinu. Neizreceno hrepnenje je vlekle mladega študenta nazaj v mesto, toda oče je bil gluhi za vse prošnje, silil ga je poljedelstvu, sam pa je popival noč in dan.

Nekoc je v pjanosti začgal hido. Sin in drugi ljudje so prepoznavali ogenj, da bi ga bilo mogoče pogaseti. Pogorela je do tal. O-

četa je zadel kap od samega obupa, ko je spoznal, kaj je storil v pjanosti. Janezu pa se je začelo blesti. Zapustil je rojstno vas in blidlo po svetu kot izgubljeni sin, dokler ga ni snrt resila trpljenja.

Tako je pravil Poglajen in potegnil parkrat po očeh, kot bi hotel skriti solzo, kateri mu je začel v njih. Za pečjo so zarožljale molkove jagode. Stara babica je molila za večni mir in pokoj v srenjskem Janezu.

ISKRICE.

Gola resnica. Vsak se je sramuj, zato jo ogrinjam s pluščem. Mnogi ljudje misljijo, da kaj podarijo, ko plačujejo svoje dolgo.

"Ni vse zlato, kar se sveti," si je mislil za gromom skrit potepuh. Ko je videl v vzhajajočem solncu se bliščeo čelado patrulirajočega orožnika.

Razlika med zrakoplovem in časnikarjem je ta, da izvršuje zrakoplove svoj poklic le, ako ga razume ...

Naše življenje.

Z. M. L.

Tesno se zavije v plašč in plašč se ozre na okoli. Z grozo odvrne oči od bližnjega hrasta. Izbuljeno gledajo velike kravave oči v svet, debele proge krvi se usedajo po veleni lieu, dolge mrtavske roke segajo do kolen. Lahna sapica zaščimi med vježjem in truplo se zazibljuje ...

Še eukrat se s strahom ozre na obeseneca, se zavije še tesneje v plašč in hiti navzgor po strmi stazi.

Kroginkrog strme gore, pusteskale; ob poti stote umazane vodne in stupene rastline preprečijo te luže.

Težke megle se vlačijo izza gor in se vsezdajo na steze po dolini. Blato se kopči, sega do gležnjev, da težko vdrguje trdne noge.

Cesto popravljajo delave težaki; pot jim kaplja nalice, zmuceni so do smrti, a nikogar ni, ki bi jim olajšal delo.

"Delaj, sicer ti pritragam!"

Revež je in ne pozna pravice, poskuša skrbeti za vsakdanji kruh!

zato tripi mirno in tiho.

Na njivi orje kmet; zamišljeno gleda v brazde in smili se mi slemherni črviček, ki ga nehote prereže s pluščem.

Da, on je usmiljen, a ne doseže usmiljenja.

Nasproti pritava popotnik.

"Glej, ves svet je moj, a revež sem, berač. Vsi ti širni godzovi, te prostrane nijive, te bele neizmerne bele ceste, vse to je moja last, a manjka mi domovja, manjka domače hiše.

Nikjer ne najdem dobrega potegla, s kakoršnim me je pogledala mati. Saj so mi dobri vsi ljudje, a vsem sem le tuje, potnik, berac.

Le romaj naprej, mlada si se vzdolži do vrha, se ozri na nas in tudi ti se boš vrnila ..."

A gre naprej po cesti muk in bolečin, gre mimo glada in bolezni, a hodi vztrajno, hrabro.

In dospe na vrh med druge ljudi. Tam sije drugo sonce, tam vladajo drug bog!

Dan na dan se gostijo, xibe se mize pod težo jedil in pičač. V zlatu se blišče njih palace, nihče ne dela, ni jih treba skrbeti za vsakdanji kruh!

Zakaj so pa ljudje tu doli v dolini!

Približa se reva tem polbogovom.

A glej!

Nihče se ne ozre na njo, nihče je ne sluša, ker je reva iz doline, ker je njen oblačilo kmečko, rjava.

Še hodi potnik svojo pot brez cileja, še orje kmet, delavec težki delajo in na sfarem hrastu se ziblje njen sobrat.

* * *

Vrne se v dolino, lahak je njen korak, ne bode je ostro kamenje v noge in kimalu dospe pod hrast.

"Ti si moj brat in ni me več strah; saj sv. si enaka."

Lalika sapica zaščimi med vježjem in truplo na drevesu se zaziblje ...

PRIPOROČILO.

Slovencem in Hrvatom, kateri potujejo v AQUILAR, COLO, priporočamo

SALOON, RESTAVRACIJO in PRENOVIŠČE

g. J. MUSGRAVE.

Poslovodja: rojak Frank Poserl.
(v sob 20-12-10-20-12-11)

Revolucija in izobrazba.

—o—

Ne vemo, če je še mnogo ljudi v takozvanih civiliziranih deželah, ki razumejo, kaj o splošnem razvoju človeštva, pa niso popolnoma preprčani, da je socialna revolucija neizogibna. Mogoče, da se najde še kaj takih optimistov, toda veliko ne more biti njih število. Vsa znamenja dokazujejo, da stojimo na pragu nove dobe, katere ne bodo označevali samo nove letne številke, temveč se bo tudi bitno razlikovala od sedanjega časa. Kdor ni popolnoma zasplesjen, mora spoznati, da se približuje neizogibno potrebu, v razmerah samih utemeljene socialne izprenemb, katerih ravno zato ni moči preprečiti, ker jih razmere same zahtevajo.

V vseh strokah slovenskega življenja se kopijoči dokazi za to, iz "visoke" politike, iz narodnega gospodarstva, iz znanstvenega in tehničkega razvoja, iz socialnih bojev, skratka iz vsega, kar tvori človeško življenje, lahko spoznamo, da ni več fraza, ako se govorji o bližajoči se socialni revoluciji. Socialna nasprotja so že tako razvita, tako potencirana, smodnika je že toliko nabranega in toliko isker skače že po zraku, da se pripreti vsak trenotek lahko eksplozija.

Socialna revolucija je neizogibna, to je treba spoznati in priznati.

Revolucija ne more biti nikdar delo posameznika; ako je ne povzroči razmere, ako ni v splošnem položaju utemeljen, se izvrši v navaden, običajno bolj smešen nego resen "puč". Njen začetnik mora biti duh časa, nihče drugi je ne more roditi, nihče drugi izvesti. Neumno je to rejet, če se pravi: "Socialisti 'hodijo' revolucijo. Ne: Oni jo hodojo, temveč oni pravijo: Neizogibna je." Čitajte v dnevnih zgodovinah tako pridno, kakor ste se nčeli rimske in grške historije; spoznavajte duh našega časa, kakor ste skušali analizirati duha reformacije; premotujte socialno strukturo zadnjega dneva, zadnje ure, kakor ste premisljali francosko družbo pred veliko revolucijo, — ako to storite in ako ste odkritočrni, morate priznati, da se približuje socialna revolucija z ogromnimi, bliskovito hitrimi koraki.

Nihče je ne more preprečiti: nobena reforma je več ne zadrži. Kakor je ne more nihče zasnovači, tako je ne more nihče onemogočiti.

Toda nekaj drugega bi bila družba lahko storila. Kar je neizogibno, na to se moramo privraviti. In kako se je pripravila družba na socialno revolucijo? Mi pravimo: Nikakor ne.

Nihče ni prerok, nihče ne more povediti, kako se bo socialna revolucija izvršila. Toda, ako se ozremo po sedanjosti in preteklosti, lahko ugibamo s precejšnjim gotovostjo. Vedeti moramo, v kakšnih razmerah in kako so se vršile večje revolucije v minulih časih in potem moramo premotiti razmere naše dobe.

Najbolj nam sili v oči dejstvo, da je med posameznimi revolucionari v zgodovini velikanska razlika v žrtvah in v uspehu, tako namreč, da so se včasih dosegli velikanski uspehi z razmerno malimi žrtvami, dočim so padale včasih ogromne žrtve, ne da bi se bil dosegel primerno velik uspeh. In preiskuoči vzroke tega dejstva, moramo spoznati, da igrat splošno izobrazba v tem oziru velikansko ulogo. Čim večja splošna omikanost, tem večji uspeh, tem manjše žrtve in obratno.

Pa če nam ne bi podajala zgodovina za to nobeni dokazov, bi morali vendar biti duševno slepi, da tega ne bi spoznali. Omikanost — ne to, kar se imenuje, nego to, kar je omikanost — povzdigne človeka nad žival, jemlje mu divjaštvo in barbarizem, ter ga oplemenjuje. Brez prave, notranje izobrazbe ni plemenitosti. Posamezne, tudi plemenite lastnosti se lahko podedejo, to da jih zanemarimo, se vedno pojavlja atavizem starejših časov. Tudi podedovanje dobre lastnosti je treba izobraževati, da se vzdrže in ukrepe.

"Zarja".

Razne zanimivosti.

—o—

UDOMAČENJE SMODKE.

Malokdo se spomni dandanes na to, da se je smatralo včasih kajenje smodk kot skrajno spodobno, in da je bilo tudi policijsko prepovedano. Časnik "New English Dictionary", ki opisuje, kako so se polagoma udomačile smodke, navaja, da je bila leta 1784. v Newburyport, Mass., izdana policijska odredba, po kateri je bila kaznovana na dva dolara globe vsake osebe, ki so jo zatolili na cesti ali na javnih prostorih s pipo ali smodko v ustih. Da pa se je še leta 1856. smatralo v Londonu kajenje v lastnem stanovanju kot nedostojno, pri poveduje 80letni izborni poznavalec angleških razmer, Julij Rodengerg, v enem svojih spisov. Nek nemški profesor, ki je namreč bil poročen z Angležinjo, je hodil s svojo jutranjo smodko pred svojim stanovanjem tudi v

največjem dežju gori in doler ni pokadil. In to samo zato, ker je hotel napram svoji ženi veljati kot popolen gentleman.

Tudi na Nemškem, kjer se je kajenje iz Hamburga razširilo od leta 1796. kot moda, so smatrali v onem času za nedostojno javno kaditi.

Znano je, da se v Berolinu prva leta po 1848. ni smelo iti s smodko v ustih mimo kraljeve pruske straže, ne da bi bil človek v nevarnosti eventuelne aretacije. Smatralo se je to kot žaljivo.

Sploh se smatra še danes za nedostojno priti pred predstojnikom s smodko v ustih, kar pa se tudi ne stori s kosom kruha v ustih!

Kajenje smodk je prišlo mnogo pozneje v navado kot kajenje tobaka s pipami. Kajti, z ozirom na to, kdaj se je prvič pojavila na Angleskem beseda "cigara" v tisku, moramo sklepati iz tega, da se smodke niso mnogo pred letom 1735. pojavitve. Kajti v tem letu se prvič omenja beseda "see-gar" v neki knjigi, kjer se piše: "Seegar so na ta način zviti tobakovi listi, da se jih more uporabljati v pipi, kakor tudi same." Prve cigare so fabrikirali v Ameriki v začetku 18. stoletja, ob koder so prisle na Špansko, Francosko, v Nemčijo in od tu drugam. Prva nemška tvornica smodk je bila ustanovljena v Hamburgu, a je imela prvič osem let le malo odjemalev. Udomačile so se smodke vedno bolj, čim bolj so se izpopolnovele.

Vodilna je bila gorenje samostojna stojala s svetim sv. Antonom, "podpolkovniško šaržo" — s posebnim dekreтом. Leta 1816. je bilo to visoko imenovanje potrjeno in je bila obenem čudodelnemu vojščku določena letna plača 720 reisov. Ker je ta stara odredba še doslej v veljavi, je sedaj finančni minister v "škriceh" in bo za enkrat rad ali nerad izplačal svetniku gažo. V bodeče pa se finančni minister lahko izogne tega se aktivnega "veterana". On in njegov tovaris v vojnem ministruštvu naj "božje vojščaka" uvrstita med stare rezerviste, saj je zaslužil — pokoj.

POTOM OGLASOV JE ISKAL ŽENO, IN NA KOGA JE NA LETEL.

Neki mladi poljski inženir, takoj pripoveduje naslednjo zgodb: V Carigradu je dal nadvojvoda naložiti neko ladjo z raznovrstno robom in blagom, ki ga je kupil tam. Ladja naj bi se tisti večer odpula v Neapelj. Kapitan je pravil nadvojvodo, naj dovoli odjadrati še le drugi dan, ker bo ponoc vihar. Nadvojvoda, misleč, da je kapitanov strah prazen, ponovni zapoved in naznani, da se hoče tudi sam peljati z isto ladjo, da dokaže kapitanu, da ni nevarnost. Kapitan prestrašen prosi nadvojvodo, če že hoče, da ladja odplove, naj saj sam ne hodi na njo. Vihar bo grozen. Nadvojvoda Maks pa je postal pri svojem sklepničku in dejal: "Kdo ukazuje tu, jaz ali Vi?" "Cesarska visokost, brez dvoma Vi!" pravi kapitan. "Tedaj," zapove nadvojvoda, "odjadramo ob 11. uri zvečer. Pripravite vse potrebno." Kapitan se ni mogel več ustavljati in dal zakriti kotle. Nadvojvoda je ob 11. uri nestrpno čakal pri morju, kedaj mu naznano odhod lajde. Ura je bila že polnoč, a nikoški se ni na naznanim. Slednjič mu pridejo povedati, da je ladja odpula pred 1. ura in nadvojvode ni vzel seboj. Kmalu na to se je izvedelo, da je tisto noč razbil vihar nadvojvodovo ladjo, s katero se ni rešil niti en mož. Kapitan je žrtvoval svoje življenje in rešil nadvojvodo s tem, da je pole prej odjadril, kakor je bilo

uplici vsled slinega navalna občinstva.

Ko je bila pesem končana, je Gayarre pobiral s klobukom v roki in padal je denar, zlat in srebr ... Gayarre je zapel še arijo iz "Sevilskega briveca", na koncu pa dodal neko špansko ljudsko popevko. Navdušenje med občinstvom je postal nepopisno. Klobuk je bil mahoma do vrha poln, stareca pa sta dobila 874 frankov.

SV. ANTON — POLKOVNIK.

Braziljskemu finančnemu ministru Francescu Salles je nedavno prislo "divide et impera" (deli in vladaj), je mislila, da korišča splošnosti, s katero po krvicu vedno identificira državo, vsled česar pri nas vse mrgoli različnih interesov; mislila je, da korišča splošnosti, ako zanemarja ogromne množice ljudstva na krovu malobrojnih posameznikov in te teorije se je držala zlokobna avstrijska politika tudi v duševnem oziru. Zato vidimo še dandanes cele dežele, v katerih je splošna omika tako grozno zanemarjena, da presega število analfabetov število obeh, ki znajo vsaj pisati in čitati, zato najdemo se cele narode, ki nimajo lastnega vsebušča, da, katerim pričakuje celo najpotrebenje srednje šole; zato vidimo tudi, da služi duh, ki vlada v obstojenih nezadostnih izobraževališčih, vedno bolj onim imaginarnim državnim interesom, nego pravji, zdravi, temeljiti in splošni izobrazbi so se smodke vedno bolj, čim bolj so se izpopolnovele.

Kajenje smodk je prišlo mnogo pozneje v navado kot kajenje tobaka s pipami. Kajti, z ozirom na to, kdaj se je prvič pojavila na Angleskem beseda "cigara" v tisku, moramo sklepati iz tega, da se smodke niso mnogo pred letom 1735. pojavitve. Kajti v tem letu se prvič omenja beseda "see-gar" v neki knjigi, kjer se piše:

"Seegar so na ta način zviti tobakovi listi, da se jih more uporabljati v pipi, kakor tudi same."

Prve cigare so fabrikirali v Ameriki v začetku 18. stoletja, ob koder so prisle na Špansko, Francosko, v Nemčijo in od tu drugam. Prva nemška tvornica smodk je bila ustanovljena v Hamburgu, a je imela prvič osem let le malo odjemalev. Udomačile so se smodke vedno bolj, čim bolj so se izpopolnovele.

Vodilna je bila gorenje samostojna stojala s svetim sv. Antonom, "podpolkovniško šaržo" — s posebnim dekretem. Leta 1816. je bilo to visoko imenovanje potrjeno in je bila obenem čudodelnemu vojščku določena letna plača 720 reisov. Ker je ta stara odredba še doslej v veljavi, je sedaj finančni minister v "škriceh" in bo za enkrat rad ali nerad izplačal svetniku gažo. V bodeče pa se finančni minister lahko izogne tega se aktivnega "veterana". On in njegov tovaris v vojnem ministruštvu naj "božje vojščaka" uvrstita med stare rezerviste, saj je zaslužil — pokoj.

V tiskovnem prilogu "Sveti Anton" je načrtno napisano, da je to prvič omenjanje besede "see-gar" v neki knjigi, kjer se piše:

"Seegar so na ta način zviti tobakovi listi, da se jih more uporabljati v pipi, kakor tudi same."

Prve cigare so fabrikirali v Ameriki v začetku 18. stoletja, ob koder so prisle na Špansko, Francosko, v Nemčijo in od tu drugam. Prva nemška tvornica smodk je bila ustanovljena v Hamburgu, a je imela prvič osem let le malo odjemalev. Udomačile so se smodke vedno bolj, čim bolj so se izpopolnovele.

Vodilna je bila gorenje samostojna stojala s svetim sv. Antonom, "podpolkovniško šaržo" — s posebnim dekretem. Leta 1816. je bilo to visoko imenovanje potrjeno in je bila obenem čudodelnemu vojščku določena letna plača 720 reisov. Ker je ta stara odredba še doslej v veljavi, je sedaj finančni minister v "škriceh" in bo za enkrat rad ali nerad izplačal svetniku gažo. V bodeče pa se finančni minister lahko izogne tega se aktivnega "veterana". On in njegov tovaris v vojnem ministruštvu naj "božje vojščaka" uvrstita med stare rezerviste, saj je zaslužil — pokoj.

V tiskovnem prilogu "Sveti Anton" je načrtno napisano, da je to prvič omenjanje besede "see-gar" v neki knjigi, kjer se piše:

"Seegar so na ta način zviti tobakovi listi, da se jih more uporabljati v pipi, kakor tudi same."

Prve cigare so fabrikirali v Ameriki v začetku 18. stoletja, ob koder so prisle na Špansko, Francosko, v Nemčijo in od tu drugam. Prva nemška tvornica smodk je bila ustanovljena v Hamburgu, a je imela prvič osem let le malo odjemalev. Udomačile so se smodke vedno bolj, čim bolj so se izpopolnovele.

Vodilna je bila gorenje samostojna stojala s svetim sv. Antonom, "podpolkovniško šaržo" — s posebnim dekretem. Leta 1816. je bilo to visoko imenovanje potrjeno in je bila obenem čudodelnemu vojščku določena letna plača 720 reisov. Ker je ta stara odredba še doslej v veljavi, je sedaj finančni minister v "škriceh" in bo za enkrat rad ali nerad izplačal svetniku gažo. V bodeče pa se finančni minister lahko izogne tega se aktivnega "veterana". On in njegov tovaris v vojnem ministruštvu naj "božje vojščaka" uvrstita med stare rezerviste, saj je zaslužil — pokoj.

V tiskovnem prilogu "Sveti Anton" je načrtno napisano, da je to prvič omenjanje besede "see-gar" v neki knjigi, kjer se piše:

"Seegar so na ta način zviti tobakovi listi, da se jih more uporabljati v pipi, kakor tudi same."

Prve cigare so fabrikirali v Ameriki v začetku 18. stoletja, ob koder so prisle na Špansko, Francosko, v Nemčijo in od tu drugam. Prva nemška tvornica smodk je bila ustanovljena v Hamburgu, a je imela prvič osem let le malo odjemalev. Udomačile so se smodke vedno bolj, čim bolj so se izpopolnovele.

Vodilna je bila gorenje samostojna stojala s svetim sv. Antonom, "podpolkovniško šaržo" — s posebnim dekretem. Leta 1816. je bilo to visoko imenovanje potrjeno in je bila obenem čudodelnemu vojščku določena letna plača 720 reisov. Ker je ta stara odredba še doslej v veljavi, je sedaj finančni minister v "škriceh" in bo za enkrat rad ali nerad izplačal svetniku gažo. V bodeče pa se finančni minister lahko izogne tega se aktivnega "veterana". On in njegov tovaris v vojnem ministruštvu naj "božje vojščaka" uvrstita med stare rezerviste, saj je zaslužil — pokoj.

V tiskovnem prilogu "Sveti Anton" je načrtno napisano, da je to prvič omenjanje besede "see-gar" v neki knjigi, kjer se piše:

"Seegar so na ta način zviti tobakovi listi, da se jih more uporabljati v pipi, kakor tudi same."

Prve cigare so fabrikirali v Ameriki v začetku 18. stoletja, ob koder so prisle na Špansko, Francosko, v Nemčijo in od tu drugam. Prva nemška tvornica smodk je bila ustanovljena v Hamburgu, a je imela prvič osem let le malo odjemalev. Udomačile so se smodke vedno bolj, čim bolj so se izpopolnovele.

Vodilna je bila gorenje samostojna stojala s svetim sv. Antonom, "podpolkovniško šaržo" — s posebnim dekretem. Leta 1816. je bilo to visoko imenovanje potrjeno in je bila obenem čudodelnemu vojščku določena letna plača 720 reisov. Ker je ta stara odredba še doslej v veljavi, je sedaj finančni minister v "škriceh" in bo za enkrat rad ali nerad izplačal svetniku gažo. V bodeče pa se finančni minister lahko izogne tega se aktivnega "veterana". On in njegov tovaris v vojnem ministruštvu naj "božje vojščaka" uvrstita med stare rezerviste, saj je zaslužil — pokoj.

V tiskovnem prilogu "Sveti Anton" je načrtno napisano, da je to prvič omenjanje besede "see-gar" v neki knjigi, kjer se piše:

"Seegar so na ta način zviti tobakovi listi, da se jih more uporabljati v pipi, kakor tudi same."

Prve cigare so fabrikirali v Ameriki v začetku 18. stoletja, ob koder so prisle na Špansko, Francosko, v Nemčijo in od tu drugam. Prva nemška tvornica smodk je bila ustanovljena v Hamburgu, a je imela prvič osem let le malo odjemalev. Udomačile so se smodke vedno bolj, čim bolj so se izpopolnovele.

V

POZNA JO.

A.: "Ali je res, da je gospica Neli prišla po najtežavnnejši poti na vrh Triglava?"

B.: "To je res, in da je izbrala ono pot, je vzrok ta, ker je upala, da pade komu v naročje — za vedno!"

Zavrnit.

Malomeščanski mesar' (peku): "Ako se ne motim, gospod strokovnjaka testa, morate pri svojem poslu paziti največ na to, da vam nihče žemelj ne pojede!"

Pek: "Lahko vam, gospod slaninar, kajti pri zadnji povodnji so vam odplavale vse klobuse skozi ključavninčno luknjevo!"

Moderna potovanja.

"Kako je bilo v X....?"

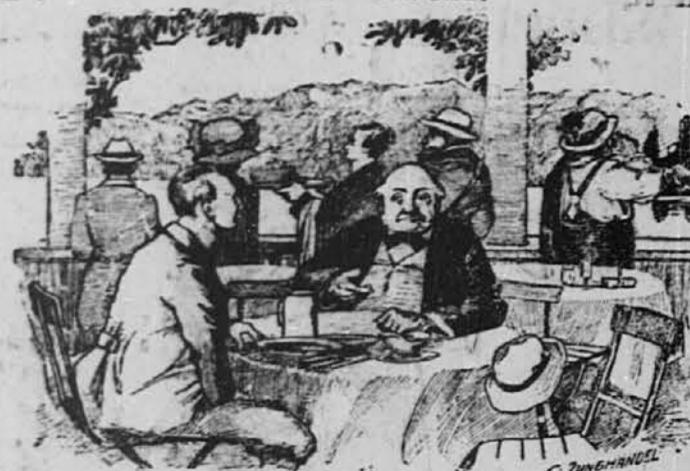
"O, sodeč po razgledničnah, katerih sem posjal od tam, mora biti prav prijazen kraj!"

Na kliniki.

Zdravnik (pijančku): "Ste se ji ravnali po mojem navodilu, ter si vsak dan dobro vdrgnili glavo z žganjem?"

Pacijent: "Da, gospod doktor, ko bi le mogel smentano tekočino mimo ust."

NEVOŠLJIVOST.

Hribolazec (sodeč z gostilničarjem na terasi): "Zgoraj na vrhu sem videl včeraj lepsi solnčni zahod."

Gostilničar (pikro): "Že mo goče, toda pri meni je telečja pečenka boljša, kakor ona v planinski kici!"

Tolažljive.

Neprijetno.

Gospod (že dolgo krojačev določnik): "Danes mi pa lahko napravite na upanje obleko, kajti v širjih tednih sem oženjen."

Krojač: "Da, da, verujem, toda ravnomokar je bil včas bodoči last tu, ki je hotel tudi imeti obleko na upanje na račun vaše ženitve."

Vozal.

Gospod (ogledajoč kačo v špiritu, ki izgleda kakor vozal): "Hm, kaj neki si je hotela zapomniti!"

Na "babjem" trgu.

Mestna gospa kmetici: "Zakaj pa imate tako mala jaje? Da morate biti tako neučinkani! Pustite kuro drugikrat malo dalj časa se deti na jaje, da morejo večja zrasti!"

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Ni sam pokusil.

Profesor kemični (vodniku briholazu): "V tej okolici imate izvrstno pitno vodo."

Vodnik: "Ste jo li že pokusili, gospod profesor?"

Profesor: "To ne, toda kemično sem jo preiskal."

Fin hotel.

Ptujec: "Nadnatakar, meri je bil včeraj ukraden tu moj dežnik."

Nadnatakar: "Prosim gospod, dovolite, pri nas se nič ne pokrada, pri nas k večjem kaj zmankna."

PO OVINKIH.

"Tako žalostna si, dragica; ali se te polašča domotožje?"
"Mene ne, pač pa ostrige katere sem pojedla za zajutrek!"

Zlobno.

Dama: "Le počasi, gospod doktor. Jaz mislim, da sploh ne morete biti in ostati zvesti vedno eni."

Gospod: "Oho, milostliva — samo še poskusil nisem dosedaj."

Skeptično.

"Mojo godbo ste mi ukradli!"
"Tako ... in od koga ste jo vi?"

"Kadar se zaročim s kakškim, ne budem vprašal po denaru ju!"

"Kolikor te poznam, se boš že vse besede, katero povem; to je prej prepričal, če ima kaj ali ne."

Prepozno kesanje.

A.: "Kaj, ti največji sovražnik žensk si se izneveril svojim načelom in se oženil. Ali si tako hitro izpremenil svoje preprčanje?"

"O, nasprotno, sedaj ženske še bolj sovražim, kakor prej!"

Dvoumno.

Učitelj: "Mirko, ne zapiši vseke besede, katero povem; to je prej prepričal, če ima kaj ali ne."

"Dobra misel ... idiva počasneje!"

IGRALČEVA ŽELJA.

Igralec (ravnatelj): "V rimskih časih se vrše dejanja?"

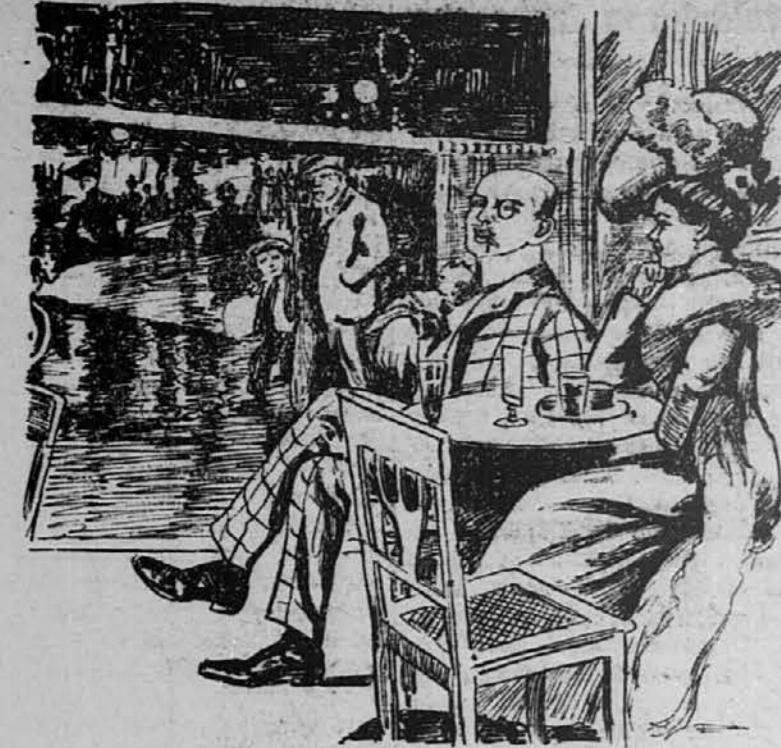
Ravnatelj: "Da, v času Tibureja."

Igralec: "Ali ne bi bilo mogoče igrati te igre moderne? V drugem dejanju bi rad nastopil s smotko!"

Pomanjkovanje prostakov.

Gospica: "Kako to, gospod Česen, da niste pri vojakih nič avanzirali?"

Česen: "Ah, veste gospodiča, takrat, ko sem jaz služil, bila je grozno velika potreba — izvrstnih prostakov."

"Misliš sem, gospod baron, da poročite hčer tovarnarja Goldmajerja?"

"Ne smem!"

"Kako to, da ne?"

"Moji upniki pravijo, da ima premalo!"

Bolje.

A.: "Zakaj si bil pa zopet šest mesecev zaprt, Jurček?"

B.: "Zaradi kolaka telegrafne žice devet metrov dolge."

A.: "Torej meter po 20 dñij, to je preveč. Jaz sem zaradi svojih devet kilogramov slanine sedel le tri mesece, — torej kilogram po deset dñij. Vidiš, to je bolje!"

Mnenje bogate tete.

"Povejte mi, gospod zdravnik, ali nì res, da se mi obrača zdravje vedno na boljše? Moji sorodniki izgledajo zadnje dni vedno bolj žalostno!"

Odvetnik: "Torej se hočete od svojega moža ločiti?"

"Da, načelicala sem se že vedenega samovanja!"

DOBE R TEK.

"Mama, ali veš kaj leži na mojem kruhu?"

"No, sir!"

"Ne, oče!"

Med veteranci.

Stari vojaki pripovedujejo kaj radi o svojih junashkih činih v vojski. Eden hoče več vedeti o Radeciku, Majlondu, kakor drugi.

V tako družbi se vzdigne eden in zavpije samozavestno: "Kaj boste vi toliko govorili o vojski in Lahih. Toliko vendar nobeden ni naredil kakor jaz!"

"Kaj pa?"

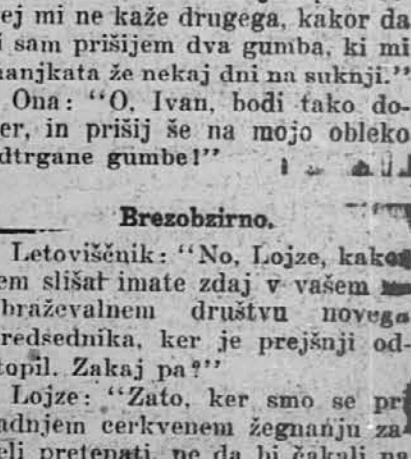
"Jaz sem enemu sovražniku obe nogi odsekal."

"Zakaj pa ne glave?"

"Ker je ni več imel."

Moderen zakon.

On: "No, vsak dan je lepše! Se dej mi ne kaže drugega, kakor da si sam prišijem dva gumbe, ki mi manjkata že nekaj dni na suknji!"

Ona: "O, Ivan, bodi fako dobr, in prisiš še na mojo obleko odtrgane gume!"

Brezobzirno.

Letovičnik: "No, Lojze, kakor sem slišat imate zdaj v vašem obraževalnem društvu novega predsednika, ker je prejšnji odstopil. Zakaj pa?"

Lojze: "Zato, ker smo se pri zadnjem cerkvenem žegnanju začeli prepetati, ne da bi čakali na njega."

Oni ljudje, ki jake ostre videjo, pridejo čestokrat v položaj, da morajo zatisniti eno oko.

Katol. Jednota.

Vkljupljana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: IVAN A. GERM, Box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: IVAN PRIMOZIC, Eveleth, Minn., Box 41.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424.
Fonotajnik: MIHAEL MRAVINEC, Omaha Neb., 1224 So. 15th St.
Blagajnik: IVAN GOUZE, Ely, Minn., Box 106.
Kasnik: FRANC MEDOSH, So. Chicago, Ill., 9422 Ewing Ave.

VRHNOVNI ZDRAVNIKI:

DR. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 906 No. Chicago St.

NADZORNIKI:

ALOIS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 688.
MIHAEL KLOEUCHAR, Calumet, Mich., 118 — 7th St.
PETER S. EHAK, Kansas City, Kan., 428 No. 4th St.

POROTNI OSOB:

IVAN KERZENIK, Burdine, Pa., Box 181.
FRANK GOUZE, Chisholm, Minn., Box 716.
MARTIN KOCHETVAR, Pueblo, Colo., 1219 Miller Ave.

Jednotno glistilo je "GLAS NARODA," New York City, New York.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavnega blagajnika Jednote.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Zgodnjii sneg. 2. oktobra je snežilo, okoli Postojne in Rakeka na Notranjskem, in okoli Ribnice na Dolenjskem.

Gerent v Mostah pri Ljubljani. Vlada je imenovala za gerenta občini Moste Jožeta Oražna, za svestovalce pa Franjo Jezersek, Potodnik, Ivan Orgek in Alojzij Kocmru.

Iz vlaka je skočil. 27. pr. m. zjutraj je med postajama Skofje Loka in Laveca skočil nek neznan človek iz neznanega vozaka iz vzdalosti, ki se pa ni mogoč poskuševal. O tem je bilo obveščeno v politiji.

V past je padel. 1. oktobra sta dva stražnika izvršili na Marije Terezije cesti v Ljubljani neko arretacijo, v katero se je začel vnesavati delavec Alojzij Kaefer in ki ni preje miroval, da je bil tudi aretovan. Ko so Kaeferju preiskali oblasti, so prišli tudi na to, da mora fant prestati pri sedišču mesec zapora. Po prestani kazni oblike vojaško suknjo.

Umrl se v Ljubljani: Leopold Gorjane, sin železniškega ključnica, 7 let, Strelška ulica 15. — Dr. Ljudevit Koreva de Dembro, 63 let, Zaloška cesta 11. — Anton Perusik, sin posestnika in kovača, 4 dan. — Fran Prešern, mest. polic. stražnika, sin, 6 mesecov. — Marija Hribar, delavčica v vdova, 57 let. — Ivan Kraješ, mestna uboga, 70 let. — Terez Peterlin, služkinja, 23 let. — Jakob Truška, zasebnik, 83 let. — Peter Jenko, mestni delavec, 74 let. — Marija Hočvar, posestnica, žena, 30 let. Matilda Schenrecker, mestna uboga, 56 let. — Helena Petrin, posestnica, 79 let. — Jakob Smidčič, premožec, 32 let. — Elizabeta Kralj, posestnica, hči, 6 let. — Ivana Smolej, hčina, 28 let. — Pavel Dimic, posestnik sin, 9 mesecov. — Katarina Rozman, uradnica v vod. — 91 let. — Josip Tomec, dñar, 39 let. — Ivana Valentinič, delavčica tobačne tovarne, 37 let. — Klotfild Podreberšek, hči mestne police, nadstražnika, 1 let. — Marija Šenkun, posestnica žena, 43 let. — Karl Klemencič, bivši trg. sotrudnik, 64 let. — Marija Kregar, učenka, 10 let.

STAJERSKO.

Mariborsko porotno sodišče. V torki, dne 26. septembra sta stala pred porotniki Jožef in Franc Topolovec. Prvi obožen hude telesne pokiolobe, drugi krivega pričevanja. Jožef Topolovec je bil obsojen na 6 mesecov. Frane pa na dva meseca težkej ječe.

Slovenska zmaga. Pri volitvi članov v pridobitnu komisijo za okraje Maribor, Slov. Bistrica, Št. Lenart v Slov. goricah, ki se je vrisalo dne 27. septembra, so zmagali v tretji skupini od slovenskega volilnega odbora priporočeni kandidati, in sicer gg.: Lorber Josip, Ketiš Josip, Sre Miha in Grizeld Marko.

Lokalna železnica Rogatec-Novo mesto? Železniško ministrstvo je izdalo županu A. Faleschiniu namenil phenilovo kislino. Priheli so šolski ravnatelj in nekaj učiteljev ter jo spravili v bolnišnico, kjer je ob 6. uri umrla. Ni imela na sebi nč, kar bi služilo identifikaciji njene osebe. Iz pisna, ki ga je imela pri sebi, je sledilo, da je bila prišla iz Kopra, da spominja moža, ki jo je zapeljal, na njegovo dolžnost. Na nekem listu je bila zapisala: "Če me zopet zavrne, imam stup, da končam

to grdo življenje." Pozneje se je dognalo, da je nesrečna 24letna Lucija Dobrilna iz Kopra.

HEVAŠKO.

Grozni prizori v ječi. — En kaznjene ubit, ved oseb ranjenih. V Mitrovici so hoteli 26. pr. m. opolne pobegniti štirje kaznjene iz namenjene deželne kazniličice. Iz helavnice so ušli v strojnico, kjer so se hoteli polasti lestev, kar pa jim je branil nek paznik. Tega so potolki na tla in pobegnili ven. Tu jih je srečal nek drug paznik, ki je potegnil sabljo, a mu je eden izmed kaznjencev zabolel nadanoma nož v prsa, da se je zgrudil na tla, na kar so stekli k zidu, pristavili lesteve ter sta dva pobegnili preko zidu, medtem ko je ostala dva zatolita straža ravno na lestvi ter ju podrla na tla in povzela. Pri tem je bil eden kaznjenev ranjen na roki s sabljo. Straža je natr pripela streliča na kaznjencev, ki sta bila onkrak zida, ter so stražniki pri tem enega ustrelili, a drugega ranili. Ko so prišli k poslednjemu znamenjenemu puškami, je zaprosil: "Ne strelijte, jaz se udam!" — Stražniki so pristopili ter sta ga dva prijela z oben strani. V istem času pa je kaznjenev zahamil ter zabolel enega stražnika v nogu in prsa, dočim je drugega zabolel dvakrat v prsa ter pričel novo bežati. Beguncu pa ni imel sreče. Tretji stražnik, ki medtem ni imel sreče napeti puško, ga je udaril s puškinim kopiton po glavi, da se je onesveščen zgrudil na tla. Natu so ga razorozili ter premisli v kazniličico.

RAZNOTEROSTI.

Moč modernih pušk. Nedavno so opremili župno cerkev v Neuhausu šotoru neki slovenski obiskovalec "Herbstmesse" v Gradu v slovensko nagovoril svojega znamenja. Takoj je začel nek burški kričati in vpit: "Ein Windischer ist hier!" Nastal je šum in tevtonsko kričanje. Slovence se je izognil Nemcem s tem, da je učel besnečim divjakom skozi straški izhod. Ze prvi dan so Gradčani pokazali, da na "Herbstmesse" ne marajo slovenskega dežarja.

Tifus. Zadnji čas se pojavlja v mnogih krajih na Spodnjem Štajerskem legar ali tifus, kar priča, da namenje zdravstvene razmere niso bogre kako moderne. V Cirkniči pri Št. Oluju je umrla v torek, 26. septembra, gostilničarka in posetnica Neza Tischler za tifus. Baje je distriktni zdravnik dr. Venigerholz že teden dni pred konstatiral nevarni tifus, a epidemije se mu ni zdela tako nevarna, da bi bil odredil kaj varnostnih odredov. Gostilna je bila nevosteni odprt naprej, akoravno je bila v hiši kužna bolezni. Tudi pri sosedu Evaldu Hempniju je pojavil legar. Od teh nemških družin naprej se bodo okušete slovenske, ki pač vesakobolj dirzijo na snago kot priseljeni Švabi. Lepo razmene!

PRIMORSKO.

Tatvina. — V skladničnu tvrdke Zemaro & Gentilli v ulici Pier Luigi di Palestrina v Trstu se je skril 30. septembra od 12. uri opondne, ko so zapirali, tam zaporedni težak, vložil v pisalnike blagajničarja in magacinerja u-kraljev 503 K in jo popihal skozi neka vrata, ki so bile od znotraj zapuhnjene. Ko so prišli ob 2. uri popoldne uradniki in delaveci v skladniču, so zapazili tatvino in jo naznali policiji, ki ji kmalu arretirala onega težaka v osebi Angelia Custerlini. Imel je novo kupljene črevje na nogah in se izgovarjal, da ni prišel popoldne zaradi tega na delo, ker ga je še od včerajšnjega "mačka" glava bolela.

Golo moško truplo brez glave in brez noge so 24. sept. opazili v morju blizu dubrovačke luke. — Truplo, ki so ga pokopali, je priplavilo iz Albanije.

Samoumr nesrečnice. Dne 24. septembra ob 4. uri popoldne je prišla 24 do 25 let starca, belo oblečena, mlada ženska v prvo nadstropje ljudske šole v ulici Giotto v Trstu in spila v samomoriluem manhem phenilovo kislino. Priheli so šolski ravnatelj in nekaj učiteljev ter jo spravili v bolnišnico, kjer je ob 6. uri umrla. Ni imela na sebi nč, kar bi služilo identifikaciji njene osebe. Iz pisna, ki ga je imela pri sebi, je sledilo, da je bila prišla iz Kopra, da spominja moža, ki jo je zapeljal, na njegovo dolžnost. Na nekem listu je bila zapisala: "Če me zopet zavrne, imam stup, da končam

POZDRAV.

Predno se podamo na parnik, pozdravljamo vse znance in braće v Graftonu, Wis., posebno Frača in Matijo Matko, Gregorja Gračner, Franca Vrtačnik, Antona Žmerta ter družino Pale in jim želimo v novi deželi sreče in zadovoljnosti ter ljubega zdravja, kakoršnega smo mi uživali. Upam, da se tudi vrnejo z najlepšim uspehom v svoj rojstvu kraju, ter da se spidemo, še preden nas izročijo materi zemlji. Priporočamo vam najtopleje tudi tvrdko Frank Sakser, kjer so nas sprejeli prav po bratovska. Zatorej, brate, roke si podajmo in bodi vedno naše geslo: Svoji k svetu!

New York, 13. vinoteka,
Ivan Zaversnik,
Ivan Stampel,
Matevž Matko.

Kje je moj brat FRAN PAVLIC? Doma je iz vasi Orehovec, fara St. Jernej na Dolenjskem. Za njegov naslov bi rad zvedel njegov brat, kateri prosi, da se mu naslov naznam, ali naj se pa sam oglasi. — John Paulich, Box 503, Globe, Ariz. (12-16-10)

POZOR, ROJAKI!

S parnikom "Amerika" je prišla iz starega kraja NEŽA BARTOL z 2 leti starca hčerkico Ivanka. Doma je iz Kota pri Ribnici. Prišel v New York, zaintevali so na Ellis Islandu naslov nje moža IVAN BARTOLA. Naslov, katerega pa ima žena pri sebi, se glasi na Box 328, Chisholm, Minn., kamor se je brzojavilo, toda do danes še ni nobenega odgovora. Iz tega se sklepa, da se je mož preselil kani drugam.

Ker bode pa žena vrnjena, če se v kratkem času ne najde niko, zato prosimo cenjene rojake, če kdo ve za njega, da mu pošreči in on naj nam TAKOJ BEZOJAVI, da rešimo njegovo ženijo in hčerkico iz Ellis Islanda.

Frank Sakser,
82 Cortlandt St., New York City.

ECGATI ZAKLADI.

Ljudje pripovedujejo, da so bili v starši časi zakladali šaci v zemlji. Ti so na gotovo case gojeli in ljudje so jih hodili kopati in iskat. Dandanes sicer ne gorijo več, vendar jih pa je še polno za tiste, ki jih hočejo iskat.

Kje pa so? Bodete vprašali. Če želite neizvedeti, vprašajte Kržež-Mlađi Land Co., 2616 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill., pa vam iti bodo pokazali. Ležijo namreč v zemlji, katero prodajamo. To menjajo so si kupali v zadnjem tisučletju naši rojaki: George Kraus, Mary Kraus in John Revere, vči trije iz Livingston, Ill. Nadalje: Louis Pon, Joe Mervar, Frank Mervar, Filip Bajt, Frank Tamie in Frank Končnik, vsi iz Indianapolisa, Ind. Nadalje: Joe Biča in Martin Ausin iz Pittsburgha, Pa., Anton Habjan iz Hickman, Pa., in Dominik Peštanjek iz Moon Runa, Pa. Ti so si ogledali sami zemljo in jo tudi kupili vsak po 40 akrov.

Do danes je vsak kupil našo zemljo, kdor jo je videl. Prodaja se od 16 do 20 dolarij za akter, plus pa sto 20 dolarijev, takoj, ostanite se pa odplačujte na mesec po letet dolarijev, dokler ni vse izplačano. Večino plačamo vsakemu, kdor kupi najmanj 40 akrov.

Sveti ne prodamo drugače, kadar ga vsi sami vidi.

Bogati zakladi leži v naši zemlji za vsakega, kdor ima pridne roke in resno voljo postati kdaj samostojen. Ne odlašajte, ker sedaj vam nudimo svet pod pogojem, da za ceno, kot ga ne boste kupili nikdar več. Če je čas, pridejte v poglejite, prepričajte se in vidi, bodete, kje so zakladi za vas. Kadars zapade sneg, prenehamo s prodajo. Zato pa ne žakajte in ne premišljajte, ampak kar pišete, kdaj pridejte v Chicago, pa vas počakamo in gremo skupno naš svet v Wexford County, država Michigan.

Mat. Majer,
Box 15, Susie (Frontier), Wyo.,
ali pa na mojega zastopnika:
R. E. Kompare,

Room 19, 9206 Commercial Ave.,
(13-17-10) Chicago, Ill.

Prvi SLOVENSKO-HRVATSKI

HOTEL

AUGUST BACH,

145 Washington St., New York
Corner Cedar St.

Na razpolago so vedno čiste
sobe in dobra domaća hrana po
nizkih cenah.

MLADI MOŽJE
STARI MOŽJE
MOŽJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se namevajo ženiti — možje, ki bolehalo — možje, ki so bili nemirni, prestrestni in ki so prevgnani; možje, ki so slabici, neravnici, uničeni in kateri so dospeli starost, ko ne morejo več polni meri uživati sladosti življenja. Vsi ti možje morajo biti po našo brezplačno knjižico. Ta knjižica pove, kako možje unikujo svoja življenja, kako zbolijo in zakaj se ne smejijo žiti dokler so v takem stanju.

Ta knjižica v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na domu, privatno, tajno in z malimi stroški temeljito odravi zastavljenje krv ali sifile, tripor, slabost, splošna oslabljenost, zguba spolne moći, nočni gubitki, rovmatizem, organsko bolezni, želodci, jetra, mohur in ledvitne bolezni.

Ta mož je župnik v perfektno zdravju. Zaradi pošiljanje potrebne potrebe, da se na potrebe zdravstvene skupnosti, ki so v zdravju in zdravju, ne bo potreben.

Ne trošite denarja za ubozno in malovredno zdravje, dokler ne citate do knjižice, katera vsem pove, eden stoljetni in karibski lekar, ki je predlagal, da se vse počne v zdravju in zdravju.

Ne trošite denarja za ubozno in malovredno zdravje, dokler ne citate do knjižice, katera vsem pove, eden stoljetni in karibski lekar, ki je predlagal, da se vse počne v zdravju in zdravju.

Ne trošite denarja za ubozno in malovredno zdravje, dokler ne citate do knjižice, katera vsem pove, eden stoljetni in karibski lekar, ki je predlagal, da se vse počne v zdravju in zdravju.

Ne trošite denarja za ubozno in malovredno zdravje, dokler ne citate do knjižice, katera vsem pove, eden stoljetni in karibski lekar, ki je predlagal, da se vse počne v zdravju in zdravju.

Ne trošite denarja za ubozno in malovredno zdravje, dokler ne citate do knjižice, katera vsem pove, eden stoljetni in karibski lekar, ki je predlagal, da se vse počne v zdravju in zdravju.

Ne trošite denarja za ubozno in malovredno zdravje, dokler ne citate do knjižice, katera vsem pove, eden stoljetni in karibski lekar, ki je predlagal, da se vse počne v zdravju in zdravju.

